

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PODMÍNKY

neomezené anonymní soutěže na umělecký návrh
pamětní stříbrné 200 Kč mince k 500. výročí narození Jiřího Melantricha z Aventina

V Praze v prosinci 2009

PODMÍNKY

neomezené anonymní soutěže na umělecký návrh pamětní stříbrné 200 Kč mince k 500. výročí narození Jiřího Melantricha z Aventina

- 1) Česká národní banka vypisuje neomezenou anonymní soutěž na návrh pamětní stříbrné 200 Kč mince, která bude vydána v roce 2011.
- 2) Soutěž se řídí ustanoveními § 847 - § 849 občanského zákoníku o veřejné soutěži.
- 3) Účelem soutěže je získání hodnotného a technickým podmínkám vyhovujícího návrhu.

Vydáním stříbrných 200 Kč mincí má být nejširší veřejnosti připomenuto 500. výročí narození renesančního tiskaře a nakladatele Jiřího Melantricha z Aventina.

Hlavní technickou podmínkou soutěže je odevzdání kruhového návrhu provedeného v sádře (lící a rubová strana samostatně) o průměru 180 - 200 mm (bezpodmínečný požadavek mincovny - překročení je důvodem k vyloučení z hodnocení) v patřičné síle, aby snesl manipulaci bez upevnění na podložku. Každý návrh musí být označen soutěžní značkou (heslem vyjádřeným slovně, popř. číselně; kreslené značky jsou nepřipustné) na rubové straně sádrových kotoučů, a to stejnou na lící i rubové straně návrhu mince. Návrhy musejí být předkládány v definitivní podobě, to znamená, že po technické stránce musejí být po drobných úpravách podle požadavků mincovny způsobilé k výrobě razidel. **Zásadní podmínkou je, aby pod jednou značkou byl předložen kompletní návrh mince, tj. aby obsahoval alespoň jednu lící a jednu rubovou stranu.**

Mincovní pole musí mít tvar dutého zrcadla s nejnižším bodem uprostřed modelu, které se směrem k okrajům zvyšuje, což je podmínkou pro příznivou charakteristiku tečení materiálu. Technický výkres geometrie modelovací formy je uveden v příloze. Maximální výška plastiky (reliéfu) ve středové části modelů je 2 mm. Plastika musí pokrývat nejméně 50 % plochy mincovního pole; plošné proporce plastiky na jedné straně musí odpovídat plošným proporcím plastiky druhé strany. Při modelaci plastiky je nutné zohlednit její rozmístění v mincovním poli. Masivní a vysoká plastika na jedné straně vyžaduje nižší plastiku na protilehlé ploše druhé strany a naopak.

- 4) Na lící straně (aversu) je nutno umístit v opisu (při obvodu mince) nebo v nápisu (rádcích) název státu „ČESKÁ REPUBLIKA“ a nominální hodnotu mince se zkratkou peněžní jednotky „200 Kč“. Jako dominantanta lící strany může být použit:
 - a) buď motiv tradičně zdůrazňující, že mince je platidlem České republiky, tj. **umělecká kompozice heraldických zvířat z velkého státního znaku České republiky**, případně doplněná drobným dekorem vztahujícím se k tématu mince,
 - b) nebo **motiv vztahující se bezprostředně k tématu mince.**

Umělecká kompozice heraldických zvířat musí být ztvárněna tak, aby nedocházelo k nečitelným stylizacím či nechtěnému karikování, a aby byla v souladu s provedením rubové strany. Kompozice nesmí být přímým ztvárněním velkého státního znaku podle vyobrazení v příloze zákona o státních symbolech České republiky (vyobrazení je připojeno k těmto podmínkám). V případě, že **kompozice je dominantou lící strany, nemusí zaujímat celou plochu mincovního pole, musí však být umístěna v horní části mince**, tvoří-li pouze doprovodný prvek, může být umístěna kdekoliv, vždy však

neznevažujícím způsobem.¹ Na místě, kde by podle mínění autora měla být značka mincovny, bude umístěno kolečko o průměru 8 - 10 mm (propočteno na model o průměru 180 - 200 mm).

Na rubové straně (reversu) je nutno vyjádřit motiv vztahující se k osobě Jiřího Melantricha z Aventina, nápis nebo opis „**JIRÍ MELANTRICH Z AVENTINA**“ a letopočty „**1511 – 2011**“. Na místě, kde by měla být autorská značka, umístí výtvarník čtvereček o velikosti 8 x 8 až 10 x 10 mm (propočteno na model o průměru 180 - 200 mm).

Řešením hrany se výtvarník nemusí zabývat.

Mince bude ražena ze slitiny o 925 dílech stříbra a 75 dílech mědi, její průměr bude 31 mm a hrubá hmotnost 13 g. Ražena bude také ve špičkové kvalitě, u níž zvlášť dobře vynikne vrcholný lesk i v drobných ploškách proti matovému reliéfu. K této okolnosti by měli účastníci soutěže přihlédnout. Soutěžící mohou shlédnout v pracovní dny od 9 do 15 hod. vzorové modely pamětních mincí a mince špičkové kvality² v sekci peněžní a platebního styku České národní banky v Praze 1, Na Příkopě 28; tamtéž se mohou seznámit s publikacemi o mincích. Návštěvu lze dohodnout se sekretářkou Komise pro posuzování návrhů na české peníze, tel. 22441 2999.

- 5) Soutěžní návrhy musejí být odevzdány nebo odeslány poštou do **12. hodiny dne 19. března 2010 (pátek)** na adresu:

a) pro poštovní styk

Česká národní banka
Sekce peněžní a platebního styku
Na Příkopě 28
115 03 Praha 1

b) pro osobní doručení mimo den uzávěrky

Česká národní banka - podatelna

vchod ze Senovážné ul.,

na dveřích proti vchodu mezi turnikety jsou uvedena telefonní čísla, na která je nutno volat a uvést, že jde o odevzdání sádrového modelu.

Doba příjmu: 7.00 až 17.00, v pátek 7.00 až 15.00 hod.

c) pro osobní styk v den uzávěrky

Česká národní banka, rovněž vchod ze Senovážné ul., salónek pro návštěvy (chodba vpravo za vchodem)

Doba příjmu : 9.00 až 12.00 hod.

Ke každému návrhu musí být připojena zalepená obálka označená stejnou soutěžní značkou (heslem) jako na modelech. Obálka musí obsahovat lístek se jménem autora návrhu, jeho adresou a shodnou soutěžní značkou jako na obálce. Doporučuje se uvést i telefonní číslo pro případ nutnosti rychlého spojení. **Žádáme autory, aby na lístku s adresou uvedli i bankovní spojení, případně včetně specifického symbolu (osobní konto atd.) pro bezhotovostní převod úhrady za případné finanční ohodnocení**

¹ Počet heraldických zvířat v kompozici není pevně stanoven – může se jednat o samostatné zvíře (český lev, moravská orlice, slezská orlice), kombinaci dvou zvířat (např. obou orlic), pokud je to významné vzhledem k tématu mince, úplnou trojicí zvířat nebo jejich čtveřicí tak, jak je ve velkém státním znaku. Protože samostatný český lev je na oběžných mincích ČR a trojice zvířat na mincích zlatých, za nevhodnější se pro pamětní stříbrné mince považuje čtveřice (popř. dvojice) heraldických zvířat.

² České a československé pamětní mince a některé jejich sádrové modely lze shlédnout i v Expozici České národní banky. Podrobnější informace o Expozici ČNB a možnosti ji navštívit jsou k dispozici na internetových stránkách ČNB www.cnb.cz.

návrhu. Pokud byly údaje ČNB sděleny v minulosti a nezměnily se, stačí uvést jméno autora a značku s poznámkou „údaje nezměněny“.

Návrhy odeslané poštou musejí být avizovány poštou dopisem na adresu uvedenou v tomto bodu, nebo e-mailem na adresu petra.madarova@cnb.cz, nebo telefonicky na číslo uvedené v bodech 5 a 7. V oznámení je nutno uvést podací číslo odesílajícího poštovního úřadu. U balíkových zásilek je rozhodující hodina a datum poštovního razítka na průvodce. Návrhy musejí být zaslány v obalech pro křehké zásilky odpovídajících přepravním pravidlům pošty. Zásilky musejí být na vnějším obalu označeny „Soutěž na PSM Jiří Melantrich“. Zásilky doručené osobně do ČNB rovněž musejí být řádně zabaleny, aby nemohlo dojít k jejich poškození; zásilky předávané na podatelnu je nutno označit „Sádrové modely pro sekci peněžní a platebního styku“.

Doručené návrhy zůstávají po dobu tří dnů po zhodnocení návrhů Komisí pro posuzování návrhů na české peníze vystaveny v sekci peněžní a platebního styku ke shlédnutí výtvarníkům, kteří se zúčastnili soutěže. Po uplynutí tří dnů si mohou výtvarníci vyzvednout své návrhy zpět.

- 6) Soutěžní návrhy zhodnotí Komise pro posuzování návrhů na české peníze. Předsedou komise je náměstek ředitele sekce peněžní a platebního styku České národní banky, členy komise jsou renomovaní výtvarníci, medailéři, teoretici výtvarného umění a učitelé uměleckých škol. Komisi svolává Česká národní banka jako vypisovatelka soutěže. Administrativní práce pro komisi zajišťuje sekretářka komise, Mgr. Petra Madarová, pracovnice sekce peněžní a platebního styku České národní banky, tel. 22441-2999.

- 7) Pro nejhodnotnější návrhy se stanoví tyto ceny:

I. cena 40 000,- Kč

II. cena 25 000,- Kč

III. cena 18 000,- Kč

Kromě toho může komise rozhodnout o udělení odměn i dalším hodnotným návrhům. Komise může rovněž od udělení kterékoliv z cen upustit, anebo částky určené na ceny rozdělit jiným způsobem, a to i ve formě odměn. Komise navrhuje též vyplacení režijních příspěvků autorům hodnotných návrhů, které v soutěži cenu nebo odměnu neobdržely. Výše a počet těchto příspěvků jsou závislé na počtu soutěžních návrhů a na jejich umělecké a technické úrovni. Ceny, odměny a režijní příspěvky vyplatí Česká národní banka do 30 dnů od výroku komise.

V případě pořádání užší soutěže obdrží její účastníci vyzývací odměnu. Vítězný návrh získá I. cenu, zbývající návrhy již v užší soutěži dále honorovány nebudou. Od udělení I. ceny může komise upustit.

Ceny a odměny ze soutěže vyšší než 10 000 Kč budou podle § 36 odst. 2 písm. l) zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu ve znění pozdějších předpisů, sníženy o daň z příjmů ve výši 15 %, která bude Českou národní bankou odvedena podle § 79 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, správci daně.

- 8) Výběr soutěžních návrhů pro realizaci provádí bankovní rada České národní banky. Bankovní rada není vázána názorem komise, k realizaci však může být vybrán pouze návrh, kterému byla udělena některá z cen, nebo návrh z užší soutěže.

Autorovi, jehož soutěžní návrh bude realizován (líc i rub), bude vyplacena autorská odměna za užití díla (převedení reprodukčního práva k ražbě neomezeného počtu mincí s ročníkem ražby 2011) a výtvarnou spolupráci při realizaci, v celkové částce 50 000 Kč, a to na základě smlouvy uzavřené s autorem. Neprijme-li autor, jehož soutěžní návrh bude vybrán k realizaci, návrh smlouvy o převedení reprodukčního práva k ražbě do 15 dnů poté, co mu bude doručen, vyhrazuje si ČNB právo zahájit jednání o realizaci s autorem

jiného návrhu. V případě kombinace lící a rubové strany dvou autorů obdrží každý autor polovinu uvedené částky.

Bude-li nutno provést na přijatém návrhu úpravy, je autor povinen provést je bezplatně ve spolupráci s určenou mincovnou a za tím účelem se na vyzvání do mincovny dostavit. Věcné náklady spojené s cestou autora do mincovny budou hrazeny Českou národní bankou zvlášť po předložení příslušných dokladů. Jestliže by autor návrhu vybraného k realizaci nemohl provést či dokončit z jakéhokoliv důvodu definitivní úpravy ve stanovené době, má Česká národní banka právo nechat úpravy provést jiným výtvarníkem nebo zadat k realizaci jiný návrh.

Po realizaci návrhu obdrží autor dva kusy autorských odražků mince ve špičkové kvalitě.

Pokud nebude mince realizována vůbec, obdrží výtvarníci, kteří v soutěži získali I., II. a III. cenu, k těmto cenám částku 10 000 Kč, 6 000 Kč resp. 4 000 Kč. Pokud bude realizován jiný návrh než ten, kterému byla udělena I. cena, dostane autor návrhu, který získal první cenu, částku 20 000 Kč.

- 9) Autorské právo k oceněným návrhům zůstává nedotčeno. Návrhy splňující soutěžní podmínky, které v soutěži obdržely ceny nebo byly odměněny alespoň částkou 10 000 Kč, se stávají vlastnictvím České národní banky. Při případné realizaci kteréhokoliv návrhu bude autorovi vyplacena odměna podle bodu 9) těchto podmínek.

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

Sekce peněžní a platebního styku

Ing. Tomáš Hládek v.r.
ředitel sekce

JUDr. Leopold Surga v. r.
náměstek ředitele sekce

Jiří Melantrich z Aventina (1511 – 29. listopadu 1580)

Vlastním jménem Jiřík Černý se podle dostupných údajů z Veleslavinova kalendáře narodil roku 1511 v Rožďalovicích v nezámožné utrakvistické rodině. O jeho mládí není známo téměř nic, až z roku 1534 pochází údaj o tom, že se stal bakalářem na pražské artistické fakultě. Po získání titulu patrně odešel do Wittenbergu k dalšímu studiu a touto dobou si také změnil příjmení na Melantrich. Prokazatelná je až informace z roku 1545, kdy na panství Jana z Pernštejna v Prostějově vydal knihu *Doktora Urbana Rhegia rozmlouvání s Annou, manželkou svou*. Po krátkém působení v Prostějově se Melantrich přesunul do Prahy, která tou dobou prožívala období výrazného kulturního rozkvětu. Z Moravy si dovezl tiskařský materiál a roku 1547 vydal další Rhegiovu dílo, *Katechismus*, který sám přeložil do češtiny. Melantrichově dílně se začalo dařit, avšak slibný vývoj přerušil zákaz tisku knih, který vydal císař Ferdinand I. jako reakci na stavovský odboj. V Praze byly zavřeny všechny tiskárny, kromě jediné, která náležela královskému tiskaři Bartoloměji Netolickému. Většina tiskařů zareagovala na zákaz tím, že pokračovali v činnosti jako knihkupci. Melantrich však zvolil jiné řešení - nechal se zaměstnat v podniku Bartoloměje Netolického.

Hlavním Melantrichovým projektem se v době, kdy byl Netolického zaměstnancem, stalo nové vydání české Bible, na jejíž tisk a prodej měl Netolický privilegium po dobu deseti let. Přestože byl Melantrich oficiálně pouze Netolického zaměstnancem, ve skutečnosti působil spíše jako jeho velmi blízkým spolupracovník. O tom mimo jiné svědčí i fakt, že již při vydání Bible z roku 1549 byl uveden jako Netolického partner. Vydání Bible se stalo prvním významným Melantrichovým dílem a pomohlo mu se postavit ekonomicky na vlastní nohy. Od roku 1550 mohli pražští tiskaři opět nabývat privilegia k tisku, čehož využil Melantrich o dva roky později k převzetí Netolického podniku a odkoupení privilegia k tisku a prodeji Bible.

V prvních letech samostatného podnikání vydával pouze drobné práce jako byly sněmovní artikuly, almanachy a minuce a věnoval se především přípravě druhého vydání Bible, které dokončil v prosinci roku 1556. Kniha vyšla v mimořádně velkém nákladu, protože o tři roky později končila Melantrichovi platnost privilegia na její výsadní prodej. Roku 1557 získal Melantrich od krále Ferdinanda I. přídomek z Aventina, který si zvolil jako odkaz k římskému Aventinu, místu, kde stávala první veřejná knihovna. Od roku 1558 byl jmenován jedním z pražských konšelů, což mu umožnilo rozšíření společenských i obchodních styků. Z tisků se soustředil především na různá vydání evangelií, epištol a sněmovních akt, což byla díla rozsahem nevelká, ale zajišťující stálý odbyt.

Začátek 60. let 16. století je neplodnějším obdobím Melantrichova života. Mezi nejvýznamnější díla, která tou dobou vydal, patří především knihy italského lékaře a botanika Pietra Andrey Matthioliho. První z nich bylo jeho *Pět knih lékařských*. Zřejmě hned po jejich dotištění začal s tiskem Matthioliho nejznámějšího díla - *Herbáře*, který do češtiny přeložil Tadeáš Hájek z Hájku. Vydání knihy bylo pečlivě naplánováno, protože souběžně s českým vydáním vyšel Herbář i v němčině, čímž Melantrich pokryl téměř celý středoevropský trh. Herbář svou odbornou i výtvarnou kvalitou, rozsahem i nákladem přesáhl vše, co bylo do té doby v českých zemích vydáno. Nejbohatším rokem v Melantrichově produkci byl rok 1562, kdy vydal 19 knih včetně poezie Bohuslava Hasištejnského z Lobkovic či knihy Erasma Rotterdamského. Dalším významným tiskem po Matthioliho Herbáři bylo vydání Vřesovcových *Práv a zřízení zemského království Českého* roku 1564. V polovině 60. let 16. století došlo v Melantrichově produkci k určitému zlomu a soustředil se již jen na běžná vydání a reedice starších knih. Na rok 1570 připravil třetí vydání Bible, na jejímž titulním listu se nachází jediný dochovaný Melantrichův portrét.

Jako svého pokračovatele si Melantrich vybral profesora pražské university Daniela Adama z Veleslavína, kterého roku 1576 zasnoubil se svou dceru Alžbětou. Jiří Melantrich zemřel 19. listopadu 1580 a do doby, než dosáhl zletilosti jeho syn Jiří, vedl podnik Daniel Adam z Veleslavína. Po předčasné smrti Jiřího mladšího se tiskárny opět ujal Daniel Adam z Veleslavína, který v mnohém navázal na Melantrichovu produkci.

Pramen textů a obrázků: Jiří Pešek – Jiří Melantrich z Aventýna, Melantrich 1991

Seznam obrázků :

1. Erb Jiřího Melantricha
2. Titulní list Bible z roku 1570 s jediným dochovaným portrétem Jiřího Melantricha
3. Titulní list Bible z roku 1549
4. Závěr Bible z roku 1549 se signety Netolického a Melantricha
5. Melantrichův signet v Matthioliho Pěti knihách lékařských
6. Vyobrazení kosatce a datlové palmy z německého vydání Matthioliho herbáře
7. Titulní list německého vydání Matthioliho herbáře

Insigniã Typographi, Georgii Melantrichi ab Auentino.

Biblij Dze
Collegio Pragensi
sta / to gest / wffe-
cka Swata Wyjsna / obogü-
ho / Starcho y Nowého
Law Zakona. data
Wytysszena w Starem Wd-
stie Prajském / pracy a Nakladem Gi-
tyjka Melantrycha z Awentynm.
A. N. S. M. C. L. X. L. X. Laureta
Kawinore Jacob Suem
Cum Gratia & Priuilegio S. R. Imper-
ratoris, ad Annos Duodecim.

1549

Biblii Czelka

Cum Gratia et Priuilegio Sacrae Re-
 giae Maiesta. Jac. Decemium.
 M. D. XLIX.

Letba Panie Tisvobo / Vietischo / Chty
skladatka Dewatka we Ckwardk přech Kamerman Medic-
 kum Dany y Stany Sakon napřed ke La a k Lamske Doha
 Wymohaczo / potom wsem wsemu Jazra a Harodu Cistebot
 Spustodacem wsemu a wemidem yf wemidom Wymidem gyl
 w Hlamem Wist Drajstn y Harbolenim Cebolom
 be a wemidem wemidem tihol Dachtolomim a G
 tifa Wemidem Kofolomim / a tak a
 wemidem wemidem a wemidem wemidem
 gyl wemidem. Y tobo wemidem
 Dany Doha Wemidem
 Dany Doha
 la Chty
 Glava
 y Dachtolomim wemidem a wemidem wemidem
 a 111 a 12.

PETRI ANDREÆ
MATTHIOLI
SENENSIS MEDICI
Epistolarum Medicin-
arum Libri Quinque.

*Excusum Praga in Officina Typographica Georgii
 Melantrichi ab Aventino.*

Anno Domini 1611.

*Christi Johannis
 Melantrichii apud Hermannum
 Altmannum*

CIO 10 200 11 X
*Sancti Petri Bohemici
 & Juri Jurati*

Gewerckbuch

Mit den allerschönsten vnd artlich-
sten Figuren aller Gewerck / dergleichen vor-
mals in keiner sprach nie an tag kommen.

Von dem Hochgelehrten vnd weit-
berühmten Herrn Doctor Petro Andrea Matthiolo, Rö: Kay:
Kay: Rath/ auch derselben vnd Fürstlicher Durchleuchtigen Erz-
herzog Ferdinanden 11. Leibdoctor. Erstlich in Latein
gestellt. Folgendes durch Georgium Handsch/ der
Arzney Doctorem verdeutschet/ vnd endlich
zu gemeinem nutz vnd wolfare Deut-
scher Nation in druck
verfertigt.

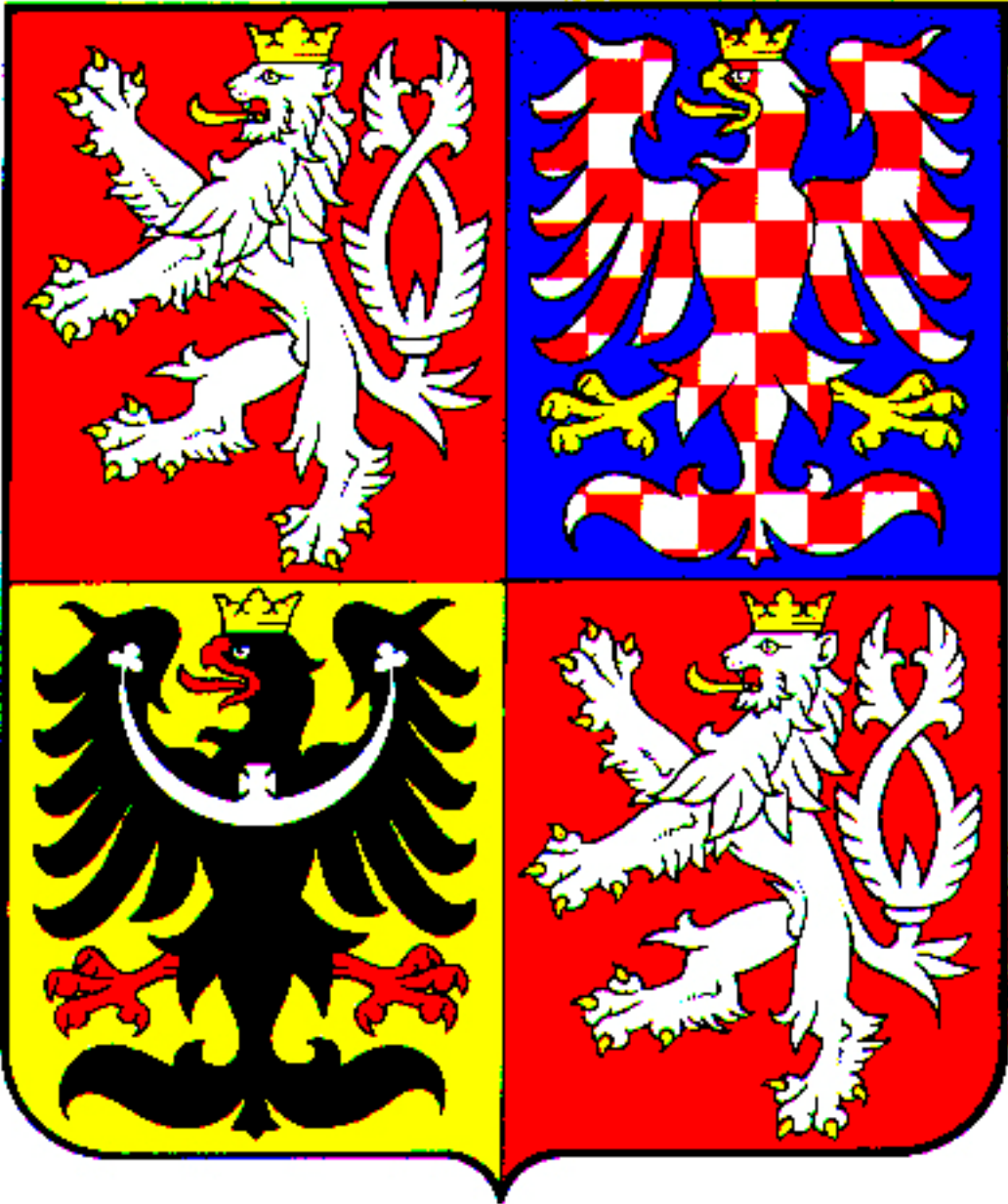
Gestellet mit vilen feinen neuen experimenten/ künstlichen
Distillieröfen/drehen wolgeordneten Registern/vnd anderer
ausbarkeit/wie auß der Vorred zuersehen.

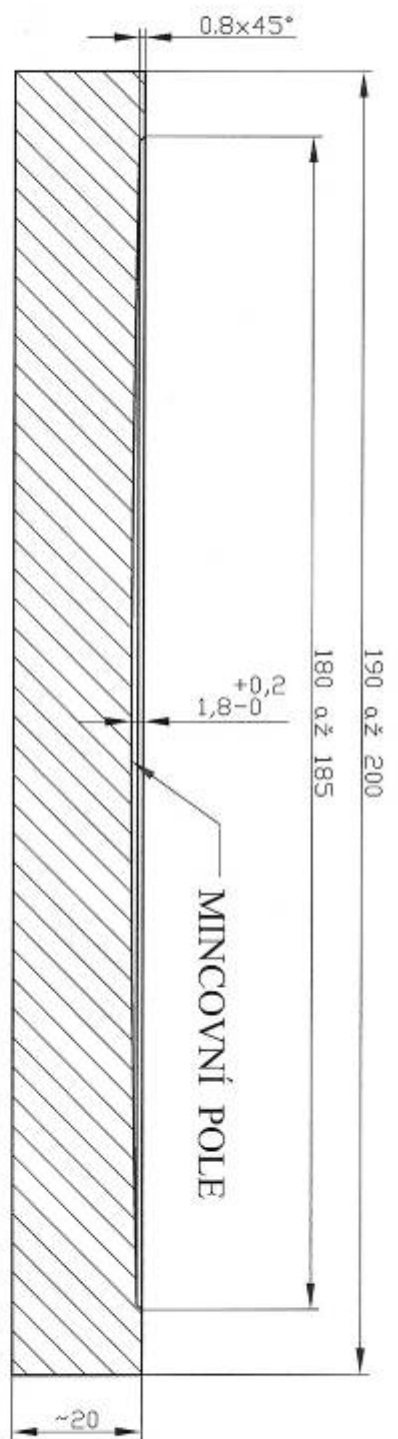

Bedruckt zu Prag/ durch Georgen Melantrich von Auentzu/ auff
Jan vnd Vincenti Valgriff Buchdruckers zu Venedig vntossen.

M. D. LXIII.

Mit Röm: Kay: May: Freyheit vnd Privilegien.

Emisní plán pamětních mincí v letech 2011-2015

Stříbrné 200 Kč mince

2011	Zahájení výuky na pražské konzervatoři	březen
	První veřejný let Jana Kašpara	duben
	* Jiří Melantrich z Aventina	červen
	+ Petr Vok z Rožmberka	říjen
2012	+ Rudolf II.	leden
	Založení Sokola	únor
	Založení Junáka	duben
	* Kamil Lhoták	červen
	Postaven Obecní dům v Praze	listopad
2013	* Josef Bican	duben
	* Alois Klar	červen
	Založení kláštera Zlatá koruna	září
	* Otto Wichterle	říjen
2014	* Bohumil Hrabal	březen
	* Kryštof Harant z Polžic a Bezdruzic	červen
	Založení československých legií	srpen
	* Tomáš Baťa ml.	září
2015	Bedřich Hrozný rozluštil chetitštinu	březen
	Josef Božek předvedl parovůz	červen
	* Jan Perner	září
	založení Českých Budějovic jako královského města a počátek vaření piva v Českých Budějovicích	září

Stříbrné 500 Kč mince

2011	Karel Jaromír Erben	listopad
2012	Jiří Trnka	únor
2013	Beno Blachut	červen
2014	Jiří Kolář	září
2015	Václav Thám	říjen

Zlaté mince 5000 Kč – Mosty České republiky

2011	Most v Písku	duben/květen
	Most ve Stříbře	září/říjen
2012	Most v Náměšti nad Oslavou	duben/květen
	Negrelliho viadukt v Praze	září/říjen
2013	Most v Lenoře	duben/květen
	Most v Žampachu	září/říjen
2014	Jizerský viadukt na trati Tanvald-Harrachov	duben/květen
	Most v Karviné-Darkově	září/říjen
2015	Žďákovský most	duben/květen
	Mariánský most v Ústí nad Labem	září/říjen

Zlaté mince 10 000 Kč

2012	Zlatá bula sicilská	září
2015	Jan Hus	červen